



Azərbaycan-ABŞ əlaqələri strateji tərəfdaşlığa əsaslanır

Dostluqdan və rəğbətdən qlobal sülh memarlığına gedən yol

Davos zirvəsi Azərbaycan və ABŞ arasında strateji münasibətlərin təqdimat platformasına çevrildi. Yanvarın 22-də İlham Əliyevlə Donald Tramp arasında keçirilən görüş, sadəcə, iki dövlət başçısının dialoqu deyil, Bakı ilə Vaşinqton arasında yaranan strateji tərəfdaşlığın və planetar nizamda Azərbaycanın artan rolunun ifadəsi idi.

Davosda liderlərin səmimi görüşündə Donald Trampın yenidən hakimiyyətə gəlməsindən sonra ölkələrimiz arasında müxtəlif sahələrdə əlaqələrin inkişafından məmnunluq ifadə olundu. Ötən il avqustun 8-də Vaşinqtonda Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh gündəliyinin irəli aparılması ilə bağlı razılaşmaların əldə edilməsində Prezident Donald Trampın tarixi rolu vurğulandı. Artıq regionda sülhün mövcud olduğunu diqqətə çatdıran Prezident İlham Əliyev bunun iki ölkə arasında ticarət münasibətlərinin yaranmasında da özünü göstərdiyini bildirdi.

Dövlət başçısı İlham Əliyev görüşdə TRIPP layihəsinin regional bağlantılar baxımından mühüm rol oynadığını qeyd etdi. Söhbət zamanı ABŞ Prezidentinin sədrliyi ilə yaradılan Sülh Şurasının əhəmiyyətinə də toxunuldu. Bu qurumun Yaxın Şərqdə sülhü möhkəmləndirmək, eyni zamanda qlobal münaqişələrin həllinə töhfə vermək baxımından

önəmi qeyd edildi. Sülh Şurasına təsisçi üzv dövlət qismində Azərbaycanın dövlət olunması Azərbaycan-ABŞ strateji tərəfdaşlığının və ölkəmizin dünyada sülhün təşviqində oynadığı rolun təəcəssümü kimi qiymətləndirildi. Liderlər ikitərəfli əlaqələrimizin perspektivləri ilə bağlı fikir mübadiləsi apardılar. Xatırladaq ki, yanvarın 22-də Davosda "Sülh Şurasının Nizamnaməsi" ("Board of Peace Charter") sənədinin imzalanma mərasimi keçirilib. Prezident İlham Əliyevlə yanaşı, digər dövlət və hökumət başçıları da "Sülh Şurasının Nizamnaməsi" sənədini imzalayıblar. Azərbaycanın Sülh Şurasına təsisçi üzv dövlət qismində dövlət olunması isə ölkəmizin beynəlxalq sistemdə qazandığı siyasi etimadın, funksional rolunun və qlobal nüfuzunun məntiqi nəticəsi kimi dəyərləndirilir.

Azərbaycan-ABŞ münasibətləri dəyişən yeni dünya nizamında mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Donald Trampın "Öncə Amerika" siyasəti ilə İlham Əliyevin "Güclü Azərbaycan" doktrinası arasındakı qeyri-adi vəhdət Azərbaycanı ABŞ üçün, sadəcə, enerji tərəfdaşı deyil, qlobal sülhün əsas memarlarından birinə çevirir. Donald Trampın pragmatizmi ilə İlham Əliyevin uzaqgörən siyasətinin birləşməsi Vaşinqtonla Bakını heç vaxt olmadığı qədər yaxınlaşdırır. ABŞ rəhbərinin İlham Əliyevə olan

şəxsi rəğbəti və etimadı rəsmi kanalları daha çevik və səmimi dialoq platformasına çevirir. Liderlər arasındakı yaxın və səmimi dostluq münasibətləri mürəkkəb diplomatik prosedurları sürətləndirərək, təhlükəsizlik və iqtisadiyyat sahələrindəki əməkdaşlığı keyfiyyətə yeni mərhələyə yüksəltdi. Bu amil təhlükəsizlikdən tutmuş iqtisadiyyata qədər hər bir sahədə ikitərəfli bağları daha da möhkəmləndirən hərəkətverici qüvvədir.

Donald Trampın Azərbaycan liderinə münasibəti təkcə siyasi bəyanatlarla deyil, həm də diplomatik etiketin fəvqündə duran şəxsi jestlər, simvolik hədiyyələr və birbaşa təriflərlə yadda qalıb. 2025-ci ilin avqustunda Vaşinqtonda keçirilən görüşdə Tramp Azərbaycan Prezidentinə xüsusi hədiyyə təqdim edib. Bu, Ağ Evin simvolik açarı idi. Diplomatiyada belə hədiyyə ən yüksək səviyyəli etimadın və "qapılarımız sizə hər zaman açıqdır" mesajının göstəricisidir. Tramp bu hədiyyəni təqdim edərkən İlham Əliyevin regionda sülhün bərqərar olmasındakı həlledici qətiyyətini xüsusi vurğulamışdı. Azərbaycan liderinə münasibətdə "güclü lider" və "dostum" ifadələrini səsləndirən Tramp İlham Əliyevi "nə etdiyini bilən və verdiyi sözə sadıq qalan güclü lider" kimi xarakterizə edib.

Azərbaycan-ABŞ əlaqələri strateji tərəfdaşlığa əsaslanır

Əvvəli 1-ci səh.

Ötən il Donald Tramp Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Xankəndidə III Şuşa Qlobal Media Forumunun iştirakçıları ilə görüşündəki çıxışından bir hissəni iki dəfə paylaşmışdı. Ağ Ev rəhbərinin bu addımı Trampın Cənubi Qafqaz liderlərindən birinə münasibətdə ictimai şəkilə verdiyi ilk açıq dəstək jestlərindən biri kimi qiymətləndirilmişdi. Avqustun 25-də Tramp üzərində xoş sözlərini yazdığı tarixi fotosəkilləri şəxsi imzası ilə Azərbaycan liderinə hədiyyə göndərmişdi. Tramp hələ prezident seçilməzdən öncə İlham Əliyevin onun haqqında müsbət fikirlər söylədiyini yüksək qiymətləndirmiş, bunu səmimiyyət əlaməti kimi qəbul etmişdi.

13 oktyabr 2025-ci ildə Misirin Şarm əl-Şeyx şəhərində keçirilən Yaxın Şərq Sülh Sammiti də Donald Tramp və İlham Əliyev arasındakı münasibətlərin ən parlaq məqamlarından biri hesab olunur. Trampın bu tədbirdə Azərbaycan lideri haqqında işlətdiyi ifadələr və ona qarşı nümayiş etdirdiyi xüsusi rəğbət geniş əks-səda doğurmuşdu. Xüsusən, Trampın protokol qaydalarını kənara qoyaraq İlham Əliyevə "dostum İlham" deyə müraciət etməsi və səmimi söhbəti media-nın diqqətindən qaçmamışdı. Həmin sammitə Azərbaycan liderini dəvət edən də məhz Donald Tramp idi.

Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin Donald Trampı Nobel Sülh Mükafatına namizəd göstərməsindən sonra Trampın reaksiyası olduqca səmimi olmuşdu. Ağ Ev rəhbəri Bakıya gən-

dərliyi təşəkkür məktubunda bu jesti böyük şə-rəf adlandırmışdı.

Azərbaycan və ABŞ arasında Strateji Tərəfdaşlıq Xartiyasının hazırlanması da iki ölkə arasındakı münasibətləri keyfiyyətə yeni və daha yüksək səviyyəyə qaldıran tarixi bir hadisədir. Xartiyanın təməli 8 avqust 2025-ci ildə Vaşinqtonda Prezident İlham Əliyev və Prezident Donald Tramp tərəfindən imzalanmış Anlaşma Memorandumu ilə qoyulub. Sənədin hazırlanması üçün xüsusi Strateji İşçi qrupu yaradılıb və bu qrup artıq iki görüş keçirib. Sənəd iki ölkə arasında siyasi, iqtisadi, təhlükəsizlik, enerji, elm, təhsil və mədəniyyət sahələrində əməkdaşlığın yeni mərhələyə yüksəlməsi üçün hüquqi baza yaradır.

Tramp xarakter etibarilə pragmatik, konkret nəticəyə fokuslanan və güclü iradə nümayiş etdirən liderləri sevir. İlham Əliyevin müstəqil siyasəti, nümayiş etdirdiyi güclü iradə və sarsılmaz qətiyyəti Trampın siyasət fəlsəfəsi ilə üst-üstə düşür. Tramp üçün İlham Əliyev olduqca mürəkkəb bir regionda sabitliyi qoruyan, etibar edilə biləcək güclü müttəfiqdir. Beləliklə, Bakı və Vaşinqton arasındakı münasibətlər, sadəcə, rəsmi sənədlərin dili ilə deyil, iki güclü liderin bir-birinə olan sarsılmaz etimadı və səmimi dostluğu ilə formalaşır.

*İsmayıl QOCAYEV,
"Azərbaycan"*